

ДЕНИС ЄВГЕНІЙОВИЧ ЖЕРЕБЦОВ,

Харківський національний університет внутрішніх справ

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ»

Розглянуто наукові підходи до визначення поняття «дисциплінарна відповідальність». Визначено ознаки дисциплінарної відповідальності поліцейських. Запропоновано авторське визначення поняття «дисциплінарна відповідальність поліцейських», під яким розуміється застосування до поліцейського, який вчинив дисциплінарний проступок, дисциплінарних стягнень, передбачених Законом України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України».

Ключові слова: *службова дисципліна, дисциплінарна відповідальність, дисциплінарний проступок, дисциплінарне стягнення, поліцейський.*

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Національне законодавство сьогодні, як ніколи, потребує врахування наукової думки стосовно застосування тих або інших правових категорій та розроблення нових підходів до правового регулювання суспільних відносин. Не є винятком із цього і закони, які встановлюють дисциплінарну відповідальність працівників, серед іншого поліцейських. Доволі молоде національне законодавство стосовно останніх потребує комплексних наукових досліджень базових правових категорій.

Слід звернути увагу передусім на те, що Закон України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» від 15 березня 2018 р. № 2337-VIII, який регламентує дисциплінарну відповідальність поліцейських, не визначає поняття «дисциплінарна відповідальність поліцейських» та не передбачає її особливостей. Стаття 11 Закону має назву «Відповідальність поліцейського» та передбачає різні види юридичної відповідальності. Так, за порушення службової дисципліни поліцейські незалежно від займаної посади та спеціального звання несуть дисциплінарну відповідальність згідно з цим Статутом. За вчинення адміністративних правопорушень поліцейські несуть дисциплінарну відповідальність відповідно до цього Статуту, крім випадків, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення. Поліцейських, яких в установленому порядку притягнуто до адміністративної, кримінальної або цивільно-правової відповідальності, одночасно може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності згідно з цим Статутом¹.

Отже, доцільно визначити поняття «дисциплінарна відповідальність поліцейських» для відокремлення її від інших видів юридичної відповідальності поліцейських.

Стан дослідження проблеми

Проблемами теорії дисциплінарної відповідальності працівників займалися за часів незалежності України такі науковці, як В. С. Венедіктов, В. В. Жернаков, Р. С. Грищенко, М. І. Іншин, Б. В. Лавренко, П. Д. Пилипенко, С. М. Прилипко, В. І. Прокопенко, О. І. Процевський, Г. І. Чанишева, В. І. Щербина, О. М. Ярошенко та ін. Загальні проблеми дисциплінарної відповідальності поліцейських також були об'єктом досліджень науковців, серед яких О. М. Бандурка, К. В. Коваленко, Т. В. Колеснік, К. Ю. Мельник, Є. Ю. Подорожній, А. Ю. Подорожній. Разом із тим комплексного дослідження поняття «дисциплінарна відповідальність поліцейських» у вітчизняній науці ще не було.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є вироблення авторського формулювання поняття «дисциплінарна відповідальність поліцейських». Завданнями дослідження є вивчення поглядів науковців щодо змісту категорій «трудоправа відповідальність» та «дисциплінарна відповідальність», окреслення ознак дисциплінарної відповідальності поліцейських і розроблення пропозицій до відповідного законодавства.

¹ Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018

№ 2337-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19> (дата звернення: 22.04.2021).

Наукова новизна дослідження

Подано авторське визначення поняття «дисциплінарна відповідальність поліцейських», розроблено пропозиції з удосконалення теоретичних аспектів дисциплінарної відповідальності у трудовому праві, визначено ознаки дисциплінарної відповідальності поліцейських.

Виклад основного матеріалу

Традиційно в юридичній літературі виділяють загальну дисциплінарну та спеціальну дисциплінарну відповідальність. Дисциплінарна відповідальність поліцейських належить до спеціальної дисциплінарної відповідальності. Так, Б. В. Лавренко вказує на самостійне місце відповідальності працівників на мілітаризованій державній службі в системі спеціальної дисциплінарної відповідальності. З його погляду, «особливості такої відповідальності зумовлені виконанням працівниками зовнішніх та внутрішніх функцій охорони і захисту держав, а той факт, що ці працівники виконують свою роботу із застосуванням зброї, свідчить, що в основу їхньої дисциплінарної відповідальності покладено чіткий ієрархічний принцип дисциплінарної влади. У сучасних умовах військову службу, на засадах добровільності, громадяни проходять за контрактом, який згідно з чинним законодавством є особливою формою трудового договору. Мілітаризовану державну службу в Україні представляють такі категорії: військовослужбовці Збройних сил України всіх родів військ; службовці збройних формувань, утворених на підставі закону; працівники Служби безпеки України; окремі категорії працівників митниці; податкова міліція; Національна поліція» [1, с. 14].

Аналізуючи думку Б. В. Лавренка, слід звернути увагу на таке. По-перше, термін «працівник», яким він оперує, не зовсім притаманний цим категоріям службовців. Так, у законодавстві для позначення їх використовуються терміни «військовослужбовці», «державні службовці» та «поліцейські». По-друге, Національну поліцію України не можна віднести до мілітаризованої державної служби, оскільки вона не є військовим або озброєним формуванням. Так, відповідно до Вікіпедії мілітаризм (фр. *militarisme*, від лат. *militaris* – військовий) – це державна ідеологія, спрямована на виправдання політики постійного нарощування військової міці держави й водночас із цим допустимості використання військової сили під час вирішення міжнародних і внутрішніх конфлік-

тів¹. Свого часу міліцію в Україні можна було відносити до мілітаризованої державної служби, оскільки ст. 1 Закону України «Про міліцію» визначала її як державний озброєний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань². Національна поліція України відповідно до ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію» – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку³. По-третє, слід нагадати науковцю, що в підґрунтя дисциплінарної відповідальності будь-якого працівника покладено чіткі засади дисциплінарної влади роботодавця, а отже, це не може вважатися особливістю дисциплінарної відповідальності працівників на мілітаризованій державній службі.

Для формування власного погляду з питань поняття та ознак дисциплінарної відповідальності поліцейських слід розпочати з родової категорії «дисциплінарна відповідальність».

Передусім слід зазначити, що дисциплінарна відповідальність є одним з різновидів юридичної відповідальності у трудовому праві. Окремі представники науки трудового права виділяють трудовправову відповідальність, поєднуючи у ній характеристики матеріальної та дисциплінарної відповідальності. Так, на думку Р. І. Обручкова, юридичну відповідальність за чинним законодавством про працю України представлено такими двома основними її видами, як матеріальна відповідальність сторін трудового договору та дисциплінарна відповідальність працівника [2, с. 268]. Г. І. Чанишева та Н. Б. Болотіна розглядали відповідальність за трудовим правом як «окремий вид юридичної відповідальності, яка полягає у передбаченому нормами трудового права обов'язку працівника відповідати за

¹ Мілітаризм // Вікіпедія : віл. енцикл. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Мілітаризм> (дата звернення: 22.04.2021).

² Про міліцію : Закон України від 20.12.1990 № 565-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-12> (дата звернення: 22.04.2021).

³ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 22.04.2021).

вчинене трудове правопорушення і понести відповідні санкції. Підставою такої відповідальності є трудове правопорушення – винне протиправне діяння, яке полягає у невиконанні або порушенні трудових обов'язків працівником» [3, с. 355]. Трудове правопорушення, з погляду Г. І. Чанишевої та Н. Б. Болотіної, складається з двох різновидів: дисциплінарного проступку і трудового майнового правопорушення. З останньою думкою не погоджується С. М. Синчук, яка зазначає, що «така класифікація не зовсім чітко відображає реальну ситуацію у сфері трудової юридичної відповідальності. Адже і трудове майнове правопорушення, і дисциплінарний проступок елементами свого складу мають одних і тих самих суб'єктів, суб'єктивну сторону та об'єкт. А відрізняються лише за шкідливими (негативними) наслідками у структурі об'єктивної сторони правопорушення. Тобто, коли негативні (шкідливі) наслідки, що виникли в результаті неправомірності поведінки суб'єкта трудових правовідносин, виразилися лише в ігноруванні встановлених правил трудової дисципліни (появі на роботі в нетверезому стані), то можна говорити про трудове правопорушення як підставу для дисциплінарної відповідальності. Якщо ж те саме правопорушення (поява на роботі в нетверезому стані) призвело додатково до завдання майнової (матеріальної) шкоди майну роботодавця, то це є підставою для притягнення працівника до матеріальної відповідальності. Єдиною підставою трудової юридичної відповідальності є трудове правопорушення. Залежно від негативних (шкідливих) наслідків трудового правопорушення – наявності чи відсутності майнової шкоди застосовуються санкції дисциплінарної або матеріальної відповідальності» [4, с. 362].

В. В. Гладкий під трудовою відповідальністю розуміє відповідальність суб'єкта трудового права, що настає за винну протиправну поведінку, якою порушується умова трудового договору та/або умова колективного договору та/або норма трудового законодавства (незалежно від того, чи було завдано цим порушенням матеріальну та/або моральну шкоду іншій стороні трудових правовідносин). Безпосередній прояв ця відповідальність має в накладенні на винну особу відповідних дисциплінарних санкцій та санкцій матеріального характеру (якщо протиправною поведінкою була заподіяна шкода), а саме: 1) на працівника накладаються санкції дисциплінарного характеру за порушення умов трудового договору, трудового законодавства, невиконання або ж неналежне виконання норматив-

но-правових та нормативних актів, що регулюють дисципліну праці (службову дисципліну), а також санкції матеріально-правового характеру за заподіяння роботодавцю шкоди внаслідок порушення трудової (службової) дисципліни; 2) на роботодавця накладаються санкції дисциплінарного характеру за невиконання умов трудового договору та/або законодавства про працю (дисципліна роботодавця), а також санкції матеріально-правового характеру за заподіяння працівникові матеріальної та/або моральної шкоди [5, с. 89].

А. В. Колосовський, поділяючи останнє положення, вказує на існування дисциплінарної відповідальності роботодавця. На його думку, трудове законодавство передбачає дисциплінарну відповідальність як самих працівників, так і роботодавців. Тим самим, на його думку, дотримується принцип взаємної відповідальності працівника і роботодавця один перед іншим. Тому суб'єктами дисциплінарної відповідальності автор пропонує вважати обидві сторони трудової правовідносини [6, с. 90]. Висловлюючи таку думку, науковець посиляється на норми, які встановлюють відповідальність керівника організації або його заступника за порушення законів та інших нормативних правових актів про працю, умов колективного договору чи угоди.

Ми не можемо погодитися з поглядами В. В. Гладкого та А. В. Колосовського щодо того, що роботодавець підлягає дисциплінарній відповідальності, адже у трудових правовідносинах дисциплінарну владу має саме роботодавець. Так, саме він організовує процес праці, дає обов'язкові для виконання вказівки, контролює процес праці та забезпечує порядок поведінки працівників у межах підприємства з тим, щоб їхня трудова діяльність була результативною. Фахівець, мабуть, переплутав особу роботодавця, яким є власник підприємства, з представником роботодавця – керівником підприємства (директором, президентом), який сам є найманим працівником і з огляду на це підлягає дисциплінарній відповідальності за невиконання або неналежне виконання своїх трудових обов'язків.

У юридичній літературі можна виокремити певні думки щодо поняття «дисциплінарна відповідальність». Так, окремі вчені бачать зміст дисциплінарної відповідальності в обов'язку працівника понести покарання, передбачене нормами трудового законодавства. Так, А. М. Лушніков і М. В. Лушнікова визначають дисциплінарну відповідальність як обов'язок працівника зазнати юридично несприятливих наслідків у формі позбавлень

особистого характеру за вчинення трудово-правового (дисциплінарного) проступку в порядку і на умовах, передбачених трудовим законодавством [7, с. 803]. С. М. Прилипко вказує, що «дисциплінарна відповідальність працівників є одним із видів юридичної відповідальності, що встановлена законодавством за протиправну поведінку працівника. Вона є обов'язком працівника понести покарання, передбачене нормами законодавства про працю, за протиправне невиконання чи неналежне виконання своїх трудових обов'язків» [8, с. 342]. З погляду Т. В. Курило, «дисциплінарна відповідальність – це вид юридичної відповідальності, що полягає в обов'язку працівника, який вчинив дисциплінарний проступок, відповідати за свої протиправні дії в межах стягнень, установлених трудовим законодавством» [9, с. 364]. А. Ю. Подорожній розуміє під дисциплінарною відповідальністю «обов'язок працівника відповідати перед роботодавцем, який наділений дисциплінарною владою, за скоєне ним порушення трудової дисципліни у вигляді невиконання чи неналежного виконання з вини працівника покладених на нього трудових обов'язків і понести в результаті цього негативні наслідки, передбачені нормами трудового права» [10, с. 6].

Іншої думки притримується С. М. Братусь, який звертає увагу на те, що юридична відповідальність є не обов'язком зазнати наслідків, що випливають з правопорушення, а саме їх зазнанням у стані примусу незалежно від того, які наслідки настають – чи то виконання нових обов'язків, що вражають майнові та особисті блага зобов'язаної особи, чи то лише виконання раніше наявного обов'язку [11, с. 103].

В. Л. Костюк визначав дисциплінарну відповідальність як вид юридичної відповідальності, який полягає в застосуванні до працівника, який вчинив дисциплінарний проступок, санкції у вигляді дисциплінарних стягнень. Дисциплінарна відповідальність має примусовий характер, який виявляється в тому, що до працівника вживаються заходи примусового впливу, які мають для нього певні негативні наслідки [12, с. 329]. На думку Р. С. Грищенка, дисциплінарна відповідальність – це різновид юридичної відповідальності, а саме регульована нормами трудового права система суспільних відносин, яка виникає на підставі вчинення працівником дисциплінарного проступку і тягне настання для нього негативних юридичних наслідків, що виявляються у накладенні передбачених законом дисциплінарних стягнень [13, с. 14].

Слід підтримати думку С. М. Братуся, що юридична відповідальність, зокрема й дисциплінарна, є не обов'язком особи зазнати наслідків, що випливають з правопорушення, або обов'язком особи зазнати негативних наслідків, передбачених нормами трудового права, а саме їх зазнанням.

Виходячи з вищевикладених дефініцій, можна виділити такі ознаки дисциплінарної відповідальності у трудовому праві. По-перше, дисциплінарна відповідальність є специфічним різновидом юридичної відповідальності. По-друге, дисциплінарній відповідальності підлягають лише працівники як суб'єкти трудових правовідносин. По-третє, дисциплінарна відповідальність застосовується роботодавцем як суб'єктом трудових правовідносин. По-четверте, підставою її застосування є дисциплінарний проступок. По-п'яте, настання негативних наслідків, що виявляються у накладенні передбачених законом дисциплінарних стягнень.

Вивчення категорії «дисциплінарна відповідальність» буде неповним, якщо не дослідити її мету. В юридичній літературі мету дисциплінарної відповідальності визначають по-різному. Так, С. М. Синчук метою дисциплінарної відповідальності вважає покарання працівника [4, с. 364]. Т. В. Курило вказує, що дисциплінарна відповідальність має на меті забезпечення дотримання працівниками внутрішнього трудового розпорядку і є однією з правових форм примусу, що застосовується до працівників за порушення трудового розпорядку та інших обов'язків [9, с. 363]. Б. В. Лавренко зазначає, що головна мета дисциплінарної відповідальності як засобу впливу на працівника полягає не в реалізації санкцій за невиконання або неналежне виконання трудових обов'язків, а у спонуканні до сумлінної праці відповідно до укладеного трудового договору з підкоренням правилам внутрішнього трудового розпорядку [1, с. 6]. А. Ю. Подорожній вказує, що «мета дисциплінарної відповідальності має два головні аспекти: перший полягає в забезпеченні належної дисципліни праці для подальшого забезпечення ефективного функціонування підприємства (організації, установи тощо), а тому її наявність виступає важливим превентивним заходом вчинення дисциплінарних проступків. Другий аспект полягає у застосуванні до порушника негативних заходів, що, в свою чергу, дозволяє поновлювати порушені трудові (серед іншого і службові) права та уникати негативних наслідків вчинення правопорушення, забезпечувати виховання працівника в дусі дотримання законності і дисципліни праці» [10, с. 14–15].

Визначаючи мету дисциплінарної відповідальності, слід звернути увагу на норми ст. 140 «Забезпечення трудової дисципліни» КЗпП України, відповідно до яких трудова дисципліна на підприємствах, в установах та організаціях забезпечується створенням необхідних організаційних та економічних умов для нормальної високопродуктивної роботи, свідомим ставленням до праці, методами переконання, виховання, а також заохоченням за сумлінну працю.

В юридичній літературі справедливо зазначається, що необхідною умовою успішної організації трудового процесу та високої продуктивності праці незалежно від галузі економіки, форми організації праці та соціально-економічних відносин є дотримання учасниками цього процесу певного розпорядку, координації діяльності та злагодженості в роботі. Закріплені у правових нормах порядок поведінки учасників трудового процесу визначає поняття трудової дисципліни як правового інституту [4, с. 349].

Отже, головною метою дисциплінарної відповідальності, вважаємо, є забезпечення належного виконання працівником своїх трудових обов'язків, виховання у нього свідомого ставлення до дорученої роботи, створення необхідних умов для нормальної високопродуктивної роботи підприємства.

Закон України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» пов'язує дисциплінарну відповідальність з необхідністю забезпечувати службу дисципліну. Так, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону служба дисципліна ґрунтується на створенні необхідних організаційних та соціально-економічних умов для чесного, неупередженого і гідного виконання обов'язків поліцейського, повазі до честі й гідності поліцейського, вихованні сумлінного ставлення до виконання обов'язків поліцейського шляхом зваженого застосування методів переконання, заохочення та примусу. Службова дисципліна відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону – це дотримання поліцейським Конституції і законів України, міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, наказів Національної поліції України, нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України, Присяги поліцейського та наказів керівників¹.

¹ Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018

Для визначення поняття «дисциплінарна відповідальність поліцейських» також цікавим є розуміння національним законодавцем категорії «дисциплінарний проступок» та «дисциплінарне стягнення» стосовно поліцейських. Так, відповідно до ст. 12 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» дисциплінарним проступком визнається протиправна винна дія чи бездіяльність поліцейського, що полягає в порушенні ним службової дисципліни, невиконанні чи неналежному виконанні обов'язків поліцейського або виходу за їх межі, порушенні обмежень та заборон, визначених законодавством для поліцейських, а також у вчиненні дій, що підривають авторитет поліції. Стаття 13 Закону передбачає, що дисциплінарне стягнення є засобом підтримання службової дисципліни, що застосовується за вчинення дисциплінарного проступку з метою виховання поліцейського, який його вчинив, для безумовного дотримання службової дисципліни, а також з метою запобігання вчиненню нових дисциплінарних проступків².

Національне законодавство детально закріплює повноваження керівників щодо застосування дисциплінарних стягнень до відповідних категорій поліцейських у ст. 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України». Так, Міністр внутрішніх справ України уповноважений застосовувати дисциплінарні стягнення, визначені цим Статутом, до заступників керівника Національної поліції України та порушувати перед Кабінетом Міністрів України питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності керівника Національної поліції України. Керівник Національної поліції України уповноважений застосовувати дисциплінарні стягнення, передбачені цим Статутом, до всіх поліцейських. Інші керівники застосовують дисциплінарні стягнення в межах повноважень, визначених керівником Національної поліції України³.

Виходячи з вищезазначеного, можна виділити певні ознаки дисциплінарної відповідальності поліцейських. По-перше, дисциплінарна відповідальність поліцейських є різновидом спеціальної дисциплінарної відповідальності. По-друге, цій відповідальності підлягає лише поліцейський. По-третє, дисциплінарні стягнення застосовують керівники різного рівня

№ 2337-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19> (дата звернення: 22.04.2021).

² Там само.

³ Там само.

до відповідного нормативно визначеного кола поліцейських. По-четверте, метою дисциплінарної відповідальності поліцейських є забезпечення дотримання останніми службової дисципліни, запобігання вчиненню ними дисциплінарних проступків, виховання у поліцейських свідомого ставлення до служби і створення необхідних умов для ефективної діяльності поліцейських підрозділів. По-п'яте, підставою застосування дисциплінарної відповідальності поліцейських є дисциплінарний проступок. По-шосте, настання негативних

наслідків, що виявляються у накладенні дисциплінарних стягнень, передбачених Законом України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України».

Висновки

Дисциплінарна відповідальність поліцейських – це застосування до поліцейського, який вчинив дисциплінарний проступок, дисциплінарних стягнень, передбачених Законом України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України».

Список бібліографічних посилань

1. Лавренко Б. В. Теоретико-правові підстави та умови спеціальної дисциплінарної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Харків, 2018. 20 с.
2. Обручков Р. І. Відповідальність у трудовому праві: загальний аналіз // Новітні кримінально-правові дослідження : зб. наук. пр. / відп. ред. О. В. Козаченко. Миколаїв : Іліон, 2015. С. 267–272.
3. Трудове право України : підручник / за ред. Н. Б. Болотіної, Г. І. Чанишевої. Київ : Знання, 2001. 564 с.
4. Трудове право України. Академічний курс : підручник / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін. ; за ред. П. Д. Пилипенка. 2-е вид., перероб. і допов. Київ : Ін Юре, 2006. 544 с.
5. Гладкий В. В. К вопросу о теории трудового права // Стратегічні пріоритети в XXI столітті : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 14–15 лют. 2017 р.) / Київ. нац. лінгвіст. ун-т. Київ : СПД-ФО Пшонківський О. В., 2017. С. 86–90.
6. Колосовский А. В. Дисциплинарная ответственность: позитивный и ретроспективный аспект. *Трудовое право*. 2007. № 8. С. 86–91.
7. Лушников А. М., Лушникова М. В. Курс трудового права : учебник : в 2 т. М. : Статут, 2009. Т. 2: Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. 1151 с.
8. Трудове право : підручник / В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін. ; за ред. В. В. Жернакова. Харків : Право, 2012. 496 с.
9. Трудове право України : навч. посіб. / за ред. В. О. Кучера. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 564 с.
10. Подорожній А. Ю. Організаційно-правові засади притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Харків, 2018. 20 с.
11. Братусь С. Н. Юридическая ответственность и законность (очерк теории). М. : Юрид. лит., 1976. 216 с.
12. Трудове право України : підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка, В. П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Київ : Центр учб. літ., 2016. 472 с.
13. Грищенко Р. С. Особливості правового регулювання притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Харків, 2018. 20 с.

Надійшла до редколегії 27.04.2021

ЖЕРЕБЦОВ Д. Е. К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ПОНЯТИЯ «ДИСЦИПЛИНАРНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПОЛИЦЕЙСКИХ»

Рассмотрены научные подходы к определению понятия «дисциплинарная ответственность». Определены признаки дисциплинарной ответственности полицейских. Предложено авторское определение понятия «дисциплинарная ответственность полицейских», под которой понимается применение к полицейскому, совершившему дисциплинарный проступок, дисциплинарных взысканий, предусмотренных Законом Украины «О Дисциплинарном уставе Национальной полиции Украины».

Ключевые слова: *служебная дисциплина, дисциплинарная ответственность, дисциплинарный проступок, дисциплинарное взыскание, полицейский.*

ZHEREBTSOV D. YE. ON DETERMINING THE CONCEPT OF “DISCIPLINARY LIABILITY OF POLICE OFFICERS”

The essence of legal liability in labor law has been clarified. Scientific approaches to the definition of “disciplinary liability” have been studied. The purpose of disciplinary liability of employees has been defined. The author has studied the norms of the Law of Ukraine “On the

Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine” regarding the procedure for applying disciplinary liability to police officers.

Features of disciplinary liability of police officers have been determined. First of all, disciplinary liability of police officers is a type of special disciplinary liability. Secondly, only a police officer is subject to disciplinary action. Thirdly, disciplinary sanctions are applied by managers at various levels to the relevant regulatory defined range of police officers. Fourth, the purpose of disciplinary liability of police officers is to ensure the compliance with police service discipline, to prevent from committing disciplinary offenses by police officers, to educate police officers’ conscious attitude to the service, to create the necessary conditions for effective operation of police units. Fifth, disciplinary offense is the basis for applying disciplinary liability to police officers. Sixth, the occurrence of negative consequences, which are manifested in the imposition of disciplinary sanctions provided by the Law of Ukraine “On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine”.

The author has suggested own definition of the term of “disciplinary liability of police officers”, which means the application of disciplinary sanctions under the Law of Ukraine “On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine” to a police officer who has committed a disciplinary offense.

Key words: *service discipline, disciplinary liability, disciplinary offense, disciplinary sanction, a police officer.*